

A Kúria a Sükösd, Rozman és Berzeviczy Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Berzeviczy Gábor ügyvéd) által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt Megyei Rendőr-főkapitányság alperes ellen tizenharmadik havi illetmény megfizetése iránt a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróságon 6.M.163/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fejér Megyei Bíróság 3.Mf.22.267/2010/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett számú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fejér Megyei Bíróság 3.Mf.22.267/2010/6. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, a Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 6.M.163/2010/6. számú ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint + 5400 (ötezer-négyszáz) forint Áfa együttes másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes rendőr főtörzsőrmesterként állt szolgálati viszonyban a Megyei Rendőr-főkapitányság ... Rendőrkapitányságán. 2003. április 9-i hatállyal a Hszt. 132. § (3) bekezdése alapján szolgálati beosztásából felfüggesztették, figyelemmel az ellene hanyag munkavégzés és intézkedési kötelezettség elmulasztása fegyelemsértés alapos gyanúja miatt indult fegyelmi eljárásra. A felfüggesztés hatálya a felperes ellen vesztegetés büntette miatt indult büntetőeljárás jogerős befejezéséig tartott, mely időtartamban a részére folyósítandó távolléti díj 50 %-a visszatartásra került.

A Fővárosi Ítéltábla 2009. május 14-én kelt 2.Bf.45/2009/7. számú

ítéletével a felperest felmentette a vesztegetés büntettének vádja alól, a határozat 2009. szeptember 1-jén jogerőre emelkedett.

A ... Rendőrkapitányság vezetője a felperessel szemben elrendelt fegyelmi eljárást a Hszt. 140. § (1) bekezdésének a) pontja alapján megszüntette, és a szolgálati beosztásból való felfüggesztés és az illetmény 50 %-ának visszatartására vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezte, egyben elrendelte a Hszt. 107. § (2) bekezdése alapján a visszatartott illetmény kamatokkal együtt való kifizetését. Ugyancsak rendelkezett a felfüggesztéskor visszatartott tíz év BM alkalmazás után járó pénzjutalomnak, és a hivatásos szolgálati időpótléknak, valamint ezek törvényes kamatainak megfizetéséről.

A felperes 2009. november 3-án kelt szolgálati panaszában kérte a felfüggesztés idejére járó utánpótlási ruházati ellátmányának, tizenharmadik havi illetményének, és a felfüggesztés idejére járó alapilletményekhez kapcsolódó pótlékoknak és kamatainak kifizetését, továbbá az egy összegben történő kifizetések kapcsán keletkező személyi jövedelemadó-többlet kompenzálását.

A Fejér Megyei Rendőr-kapitányság vezetője 2010. január 11-én kelt határozatával a panasznak részben helyt adott: elrendelte a visszatartott utánpótlás ruházati illetmény kifizetését, a további igényeket azonban megalapozatlannak tartotta. A tizenharmadik havi illetménnyel összefüggésben rögzítette, hogy a Hszt. irányadó 109. §-ának változása folytán a felperes csak a 2005. december 31-éig hatályos szabályozás szerint volt jogosult erre a juttatásra, az ennek megfelelő összeg részére folyósításra is került. Ezt követően a felperes nem volt jogosult tizenharmadik havi illetményre, mivel a 2006. január 1-jétől kezdődően hatályos szabályozás értelmében a távolléti díjjal fizetett munkában nem töltött idő csak abban az esetben szolgálhatott a tizenharmadik havi illetmény alapjául, amennyiben annak időtartama a hat hónapot nem haladta meg, a felperes esetében azonban ez a feltétel nem valósult meg. A 2009. január 1-jével kezdődő időszak tekintetében a felperes igénye azért alaptalan, mert a jogalkotó 2009. január 1-jével hatályon kívül helyezte a Hszt. 109. §-át, így tizenharmadik havi illetmény kifizetésére emiatt nem kerülhetett sor.

A felperes keresetében a tizenharmadik havi illetmény megfizetésére kérte kötelezni az alperest 2005., 2006., 2007. és 2008. évre összesen 703.278 forint és kamatai összegben. Úgy vélte, hogy a felmentéssel jogerősen lezárt büntetőeljárásra tekintettel a munkáltatója köteles őt olyan helyzetbe hozni, mintha a büntetőeljárás meg sem indult volna, így jogosult a tizenharmadik havi illetményre. Előadta továbbá, hogy a büntetőeljárás jogerős befejezéséig az elévülés nyugodott, ezért nem tudta korábban érvényesíteni igényét.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, fenntartva a szolgálati panasz elbírálása során kifejtett álláspontját.

A Székesfehérvári Munkaügyi Bíróság 6.M.163/2010/6. számú ítéletével 703.278 forint és 2007. július 1-jétől járó késedelmi kamatai, valamint 25.000 Áfa-t is tartalmazó perköltség megfizetésére kötelezte az alperest. Indokolásában kifejtette, hogy bár a vonatkozó jogszabályi rendelkezések szigorú, szó szerinti értelmezése alapján - mivel a Hszt. 132. § (3) bekezdése szerint történt felfüggesztés időtartama a hat hónapot meghaladta - nem lenne jogosult a felperes a tizenharmadik havi illetményre. Különös súllyal értékelte azonban azt a körülményt, hogy a büntetőeljárás eredményeképpen a felperest az ellene emelt vád alól jogerősen felmentették, és erre figyelemmel a szolgálati viszonyának felfüggesztésére valótnak indok (alaptalan vád) következtében került sor. A jogállamiságból fakadó alapvető érték, hogy mindannak, akit a bíróság az ellene emelt vád alól jogerősen felment, a vádról semmilyen módon ne kelljen számot adnia, és emiatt semmilyen hátrányt ne szenvedhessen, még közvetett módon sem. Megállapította azt is, hogy a felperes a Hszt. 6. § (1) bekezdésében rögzített egyenlő bánásmód követelményére tekintettel sem fosztható meg a részére egyébként járó juttatástól. Bár a Hszt. 109. § (3) bekezdésében felsorolt esetek közös jellemzője, hogy fennállásuk esetén tényleges munkavégzés nem valósult meg, a perbeli eset olyan speciális, amely indokolttá teszi a nevesített egyéb esetekhez képest az eltérő elbírálást.

Utalt arra is, hogy csak közvetve lehet arra következtetni, hogy a felfüggesztés hat hónapot meghaladó tartama esetén távolléti díj nem jár, továbbá, hogy a szabályozáskor a jogalkotó az életben tipikusan előforduló eseteket vette számba, nem értékelhette azt a körülményt, hogy a büntetőeljárás alá vont személlyel szemben valótnak vádak alapján indul meg az eljárás. Az elévülési idő vonatkozásában is elfogadta az elsőfokú bíróság a felperes álláspontját.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fejér Megyei Bíróság 3.Mf.22.267/2010/6. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a felperes keresetét elutasította, és a felperest 40.000 forint együttes első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte. Határozata indokolásában kifejtette, hogy a felperest az elsőfokú büntető bíróság bűnösnek nyilvánította és pénzbüntetés kiszabásával elmarasztalta, és a másodfokú bíróság bizonyítottság hiányában mentette fel a vád alól. Ezt követően az alperes megfizette a felperes számára valamennyi visszatartott juttatását, a tizenharmadik havi illetmény megfizetését azonban nem találta jogszerűnek. Álláspontja szerint a jogalkotó akarata nem irányulhatott arra, hogy a büntetőjogilag, illetve fegyelmileg

terhelt rendőr - akár bűnös, akár ártatlan - kedvezőbb megítélés alá essen, ha felfüggesztése miatt nem végez munkát, mint a szabadságát töltő vagy betegállományban lévő munkatársa. Az egyenlő bánásmód követelménye azzal sérülne, ha a felfüggesztett rendőr a tizenharmadik havi illetményre való jogosultság területén mégis jogosult lenne e juttatásra. A másodfokú bíróság a felperes nyilatkozatait akként értékelte, hogy a kereset tárgya valójában kártérítési igény volt, e körben megállapította, hogy az alperest a felfüggesztés miatt kárfelelősség nem terheli. A felperes és társai állítólagos visszaéléseit nem az alperes, hanem a tőle független belső elhárítási szervezet fedezte fel, a nyomozást sem az alperes feljelentésére indították meg, hanem az illetékes ügyészségi nyomozó hivatal kezdeményezésére. Maga a gyanúsítás sem volt alaptalan, mert abból törvényes vád, sőt, elsőfokú marasztaló ítélet is született, mindezek alapján az alperes jogszerűen járt el, amikor a felperest felfüggesztette a munkavégzési kötelezettség alól.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet hatályában történő fenntartását és az alperes költségeiben történő marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogi következtetése és jogértelmezése helytálló. Hivatkozott továbbá arra, hogy a Hszt. 107. § (1) bekezdésében rögzített távolléti díj meghatározott részének a visszatartása, továbbá a 132. §-ban rögzített beosztásból való felfüggesztés nem automatikus, és nem kötelező. Mivel a felperes esetében a felfüggesztés megtörtént, majd a jogerős büntető határozatra figyelemmel megszüntetésre került, a többi aktív rendőrrel szemben a felperes hátrányos helyzetbe került, amelyet a munkáltatónak orvosolnia kell. Utalt arra, hogy a felperesnek nem volt „priusza”, és a fegyelmi eljárás megindítását követően az alperes nem kényszerült a felperes felfüggesztésére. Kifogásolta azt is, hogy a másodfokú bíróság tévesen értelmezte a felperes igényét kártérítési igényként, ilyen követelést a felperes sosem terjesztett elő, így túlterjeszkedett a keresetlevélben, illetve a fellebbezési ellenkérelmeiben foglaltakon, így határozata szintén jogsértő.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet „utasítsa el”, és marasztalja a felperest a felmerült költségekben. Álláspontja szerint a felperes a másodfokú eljárásban nem zárkozott el a követelés jogalapjának kártérítésként történő megjelölésétől, így a másodfokú bíróság nem terjeszkedett túl a felperes kereseti kérelmén.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak a fellebbezési (csatlakozó fellebbezési) kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (247. §) változtathatja meg. A rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a felperes sem kereseti kérelmében, sem fellebbezési ellenkérelmében nem jelölte meg kereseti kérelme jogalapját kártérítésként, és ilyen nyilatkozatot a másodfokú eljárás során sem tett. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság nem értékelhette volna a felperes kereseti kérelmének jogcímét kártérítésként, és nem dönthetett volna arról.

Helytállónan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperes kereseti kérelmét nem erkölcsi megfontolásból, hanem kizárólag az irányadó jogszabályok figyelembevételével bírálta el.

Helytállónak ítélte a Kúria az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint a tizenharmadik havi illetmény megfizetésére való jogosultság körében nem lehet a felperes terhére értékelni azt a körülményt, hogy a felfüggesztésére figyelemmel több mint hat hónapon túl szünetelt a munkavégzési kötelezettsége. Mivel a felperest az ellene emelt vád alól jogerősen felmentették, s ezzel a szolgálati viszonyának felfüggesztésére vonatkozó indok is alaptalannak minősült, a munkáltatónak olyan helyzetbe kell hoznia őt, mintha a felfüggesztésére nem is került volna sor, és folyamatosan munkát végezhetett volna.

Helytálló volt az elsőfokú bíróság azon álláspontja is, mely szerint a Hszt. 6. § (1) bekezdése alapján a felperest a hivatásos állomány más tagjával azonos módon kell, hogy megillessen az adott juttatás, esetében úgy kell eljárni, mint a ténylegesen munkát végző más állományi tagok vonatkozásában.

Helytállónan hivatkozott arra a felülvizsgálati kérelem, hogy a Hszt. 107. § (1) bekezdésében rögzített távolléti díj visszatartása és a 132. §-ban rögzített beosztásból való felfüggesztés a munkáltató döntésén alapult, és amennyiben ez az utóbb felmerült körülmények miatt megalapozatlannak tekinthető, úgy a felperest olyan helyzetbe kell hozni, hogy a kellő alappal nem bíró intézkedés ne okozzon hátrányt a számára.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogsértő jogerős határozatot hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság jogszerű döntését helybenhagyta.

Az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a

*másodfokú eljárással és a felülvizsgálati eljárással kapcsolatban
felmerült költséget.*

*A felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet
14. §-a alapján az állam viseli.*

Budapest, 2012. július 4.

*Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Sipőczné dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró,
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró*

A kiadmány hiteléül:

bírósági tisztviselő